

Tuetusti työhön ja osallisuuteen Päijät-Hämeessä

Sosiaalialan osaamiskeskus Verso/PHHYKY
Padasjoen kunta
LAB-ammattikorkeakoulu

31.12.2022

Tuetusti työhön ja osallisuuteen Päijät-Hämeessä

- Osa Työkykyohjelmaa
- Rahoittajana Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)
- Hanketta koordinoi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- Hallinnoi sosiaalialan osaamiskeskus Verso - toimii osana Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymää (PHHYKY)
- Versolla päävastuu hankkeen kokonaistoteutuksesta
- Kaksi osatoteuttajaa; LAB-ammattikorkeakoulu ja Padasjoen kunta
- Toteutettiin Työkykyohjelman toimenpidekokonaisuuksia Työkyvyn tuki osana sote-keskusta sekä Tuettu työllistäminen.

Työkyvyn tuki osana SOTE-keskusta

Tavoitteet ja toimenpiteet:

1. Ammattilaisilla on sote-keskuksessa selkeä prosessi ja osaamista työ- ja toimintakyvyn tukeen, työkyvyn heikkenemisen riskin tunnistamiseen sekä tarvittavien palveluiden monialaiseen suunnitteluun, järjestämiseen, ja systemaattiseen arviointiin. (tarvittaessa työkykytiimin tuella)

- ammattilaisten osaamisen lisääminen monialaisesta yhteistyöstä ja työ- ja toimintakyvyn arvioinnista sekä mittareiden käytöstä ja riskissä olevien tunnistamisesta
- asiakasraatien hyödyntäminen palvelujen kehittämisessä, asiakaskehittäjät mukana aktiivisesti
- yhteiset verkoston työpajat palvelujen suunnitteluun

2. Sote-keskukseen perustettava jalkautuva työ- ja toimintakyvyn arvioinnin tiimi tukee muuta perustasoa haastavimmissa tilanteissa ja saa konsultaatioapua tarvittaessa erikoissairaanhoidolta.

- jalkautuvan työ- ja toimintakyvyn arviointitiimin perustaminen
- monialaisen yhteistyön kehittäminen
- konsultointikäytäntöjen luominen esh

3. Työkyvyn tuen palvelukokonaisuudessa on luotu toimiva asiakkaiden tarpeista lähtevä yhdessä tekemisen tapa muiden viranomaisten kanssa. Asiakkaan omat voimavarat ovat käytössä ja palvelupolku toimii sujuvasti hallinnollisten rajojen ulitse. Asiakkaan tukemisesta vastaavat nimetyt vastuuhenkilöt asiakkuuden päättymiseen asti.

- joustavan yhdyspintatyöskentelyn rakentaminen, jossa vastuut ja roolit selkiinnytetään ja sovitaan
- työkyvyn tuen palvelukokonaisuuden kuvaaminen palvelumuotoilun avulla

Toimijat ja yhdyspinnat

Sosiaalipalvelut

asiakasohjaus -omatyöntekijä
vammaispalvelut
työikäisten palvelut
päihde
mielenterveyspalvelut

Terveyspalvelut

perusterveydenhuolto
erikoissairaanhoido
kuntoutus

Työllisyyden kuntakoikeilu

työ
arviointitiimi
arvaimentaja

KELA

ammattillinen kuntoutus
vaativa lääkinällinen kuntoutus
kuntoutuskurssit
Kuntoutuspsykoterapia

TE-palvelut

yritysyhteistyö

TULOKSET:

- Asiakasosallisuus lisääntyy
- Toimiva monialainen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin malli
- Yhteensovitut työllistymisen tuen mallit
- Helposti saavutettavat palvelut
- Tuetun työllistymisen malli
- Selkiinnytetty tuetun työllistymisen palvelupolku
- Pilotoitu alihankintamalli
- Osaaminen lisääntyy

Tuettu työllistyminen

Tavoitteet ja toimenpiteet:

1. Tuetun työllistymisen palvelupolku on asiakkaille selkeä, palvelut helposti saavutettavissa ja tavoitteellisia.

- yhteistyöverkosto on rakennettu ja työjako selkiinnytetty Te-toimiston, sotetoimijoiden; Kelan ja Työllisyyden kuntakoikeilun kanssa
- työntekijöiden vastuun ja roolien kuvaaminen asiakaspolussa palvelumuotoilun avulla työpajoissa

2. Avotyön mallintaminen alihankintatyöksi vammaispalveluissa

- vammaisten avotyötoiminnan nykytilan kartoitus, tulevaisuuden mallien suunnittelu ja pilotointi valittujen yrittäjien kanssa uuden toimintamallin kuvaamisen tueksi

3. Vammaistyössä kehitettävänä oleva tuetun työllistymisen toimintamallin laajentamisen mahdollisuuksia kokeillaan esim. pitkäaikaistyöttömien, kuntouttavan työtoiminnan, mt- ja päihdeasiakkaiden parissa.

- vammaispalvelun työhönvalmennuksen tehostaminen
- toiminnan laajentaminen: tiimin perustaminen, koulutusprosessi, pilotointi

Asiakkaille helposti saavutettavat ja toimivat työkyvyn tuen palvelut

Tuetusti työhön ja osallisuuteen

Päijät-Hämeessä

Hankkeen tausta

- Päijät-Hämeessä rakenteellinen työttömyys ja nuorisotyöttömyys olivat keskimääräistä korkeammalla tasolla
- Pitkäaikaistyöttömien määrä ja työttömien osuus työvoimasta olivat Päijät-Hämeen osalta maakunnallisissa vertailuissa suurimpien joukossa.
- Työttömyys oli edellisinä vuosina kääntynyt laskuun, mutta tilanne vaati yhä alueen palvelujen kehittämistä ja toimialarajat ylittävää yhteistyötä työllistymisen edistämiseksi.
- Maakunnassa oli käynnistymässä vuonna 2021 Työllisyyden kuntakokeilu ja yhteistyö TE-palveluiden ja Kelan kanssa oli tiivistä.
- **Tarve vahvistaa Sosiaali- ja terveydenhuollon sisäisiä prosesseja ja osaamista työkykyä tukevien toimenpiteiden tarpeen tunnistamiseksi ja tuen ja jatkopolkujen saumattomaksi järjestämiseksi yhdessä asiakkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.**
- **Tarve edelleen kehittää vaikeasti työllistettävien osalta toimintatapoja sekä selkiyttää ja mallintaa sosiaalihuollon roolia suhteessa työllisyyspalveluihin.**

Hankkeen tavoitteet

Työkyvyn tuki osana sote-keskusta

- 1) Ammattilaisilla on sote-keskuksessa **selkeä prosessi ja osaamista** työ- ja toimintakyvyn tukeen, työkyvyn heikkenemisen riskin tunnistamiseen sekä tarvittavien palveluiden monialaiseen suunnitteluun, järjestämiseen ja systemaattiseen arviointiin.
- 2) Perustetaan sote-keskukseen **jalkautuva työ- ja toimintakyvyn arvioinnin tiimi**, joka tukee muuta perustasoa haastavimmissa tilanteissa ja saa tarvittaessa konsultaatioapua erikoissairaanhoidolta (kuntoutustutkimusyksikkö).
- 3) Luodaan asiakkaiden tarpeista lähtevä, yhteisiin toimintatapoihin perustuva **työkyvyn tuen palvelukokonaisuus**, jossa palvelut toimivat sujuvasti yli hallintorajojen niin, että asiakkaalla on nimetyt vastuuhenkilöt koko asiakkuuden ajan ja asiakkaan voimavarat ovat käytössä.

Tuettu työllistyminen

- 1) **Tuetun työllistymisen palvelupolku on asiakkaille selkeä** ja palvelut toimivat tavoitteellisesti ja ovat helposti saavutettavissa.
- 2) **Vammaispalveluiden avotyön mallintaminen alihankintatyöksi** niin, että sitä on kehitetty yhdessä asiakkaiden, PHHYKYn ja yrittäjien kanssa. Tavoite oli, että alihankintamallia on kokeiltu, arvioitu ja se on hankkeen päättyessä käytössä.
- 3) **Laatukriteereihin perustuvan tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen laajentamisen kokeilu** esimerkiksi pitkäaikaistyöttömien, kuntouttavan työtoiminnan ja mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden pariin.

Toimenpiteet

Työkyvyn tuki osana sote-keskusta

- 1) Ammattilaisten osaamisen lisääminen monialaisesta yhteistyöstä ja työ- ja toimintakyvyn arvioinnista sekä mittareiden käytöstä ja riskissä olevien tunnistamisesta
 - KuumaLinja-etäkonsultaatiot
 - Työkyvyn tuen koulutukset
 - Ammattilaisten toimintamallien kuvaaminenAsiakasosallisuuden vahvistaminen
 - Asiakkaalle ymmärrettävät palvelut
 - Asiakaskokemuksen kerääminen
 - Asiakaskehittäjät/asiakaskokemuksen asiantuntijaVerkoston työpajat ja yhteiskehittäminen palvelujen suunnitteluun
- 2) Työkyvyn tuki sote-keskuksessa toimintamallin kehittäminen ja kuvaaminen
Padasjoen/pienen kunnan työkykytiimin pilotointi
Työkykykoordinaattori –pilotti ja terveydenhoitajan jalkautuminen
Monialainen yhteistyön kehittäminen
Hankkeen työterveyslääkärin konsultaatiot ja konsultointikäytäntöjen luominen erikoissairaanhoidon
- 3) Joustavan yhdyspintatyöskentelyn rakentaminen, jossa vastuut ja roolit selkiinnytetty ja kuvattu
 - Toimintamallien kuvaaminenTyökyvyn tuen palvelukokonaisuuden kuvaaminen

Toimenpiteet

Tuettu työllistyminen

- 1) Yhteistyöverkosto on rakennettu ja työnjako selkiinnytetty TE-toimiston, sotetoimijoiden, Kelan ja Työllisyyden kuntakokeilun kanssa
Työntekijöiden vastuun ja roolien kuvaaminen asiakaspolussa palvelumuotoilun avulla työpajoissa
Palvelupolkutyöskentely
- 2) Vammaisten avotyötoiminnan nykytilan kartoitus, tulevaisuuden mallien suunnittelu
Ryhmämuotoisen työllistämisen pilotointi uuden toimintamallin kuvaamisen tueksi
- 3) Vammaispalvelun työhönvalmennuksen tehostaminen
Laatukriteereihin perustuvan tuetun työhönvalmennuksen selvitystyö
Laatukriteereihin perustuvan työhönvalmennuksen pilotointi

Keskeiset tulokset

- Pienen kunnan työkyvyn tuen ja arvioinnin malli
[Työkyvyn arvointimalli Padasjoki](#)
- Työkykykoordinaattori-palvelu
[Työkykykoordinaattori palvelu konseptikuvaus](#)
- Työkyvyn tuen palvelukokonaisuus, vastuut ja roolit osana
[Päijät-Hämeen työkyvyn ja työllistymisen tuen mallia](#)
[Työkyvyn tuki sote-keskuksessa](#) –toimintamalli
- Visuaalisesti kuvatut palvelupolut:
[Työkyvyn tuen asiakkaan palvelupolku, esimerkki I \(Innokyla.fi\)](#)
[Työkyvyn tuen asiakkaan palvelupolku, esimerkki II \(Innokyla.fi\)](#)
[Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan palvelupolku \(innokyla.fi\)](#)
[Työhönvalmennuksen asiakkaan palvelupolku \(Innokyla.fi\)](#)
- Ryhmämuotoisen työllistämisen malli
- Laatukriteereihin perustuvan tuetun työllistämisen alueellinen selvitys ja pilotoidun mallin kuvaus
[Laatukriteereihin perustuva työhönvalmennusmalli, selvitys.](#)
[Tuettu työhönvalmennus osana kuntouttavaa tyotoimintaa \(Innokyla.fi\)](#)
- Ammattilaisten lisääntynyt osaaminen

[Päijät-Hämeen työkyvyn ja työllistymisen tuen malli](#)

Mittarit

Toimenpidekohtaiset:

- Kykyviisari (Työkykykoordinaattori-palvelu, ryhmämuotoinen työllistäminen, Laatuksiteereihin perustuva tuettu työhönvalmennus)
- Asiakaskokemus piloteista (haastattelut, kyselyt)
- Palaute sidosryhmiltä (kyselyt, arviointiverstas)

Hankekohtaiset:

Arvioinnin kohteina olivat hankeprosessi sekä hankkeen tulokset ja koetut vaikutukset. Arviointiaineistoon kuului hanketyöntekijöille ja sidosryhmäläisille suunnatut prosessiarviointikyselyt, hanketyöntekijöiden fiilismittarit, hanketyöntekijätapaamisissa tuotetut aineistot, hanketyöntekijöiden haastattelut ja sidosryhmäläisten arviointiverstaan aineisto.

Arvioinnin kohteet:

- 1) Hankeprosessi, jossa arvioinnin kriteerinä oli hankkeen loogisuus ja toteutustapa ja tausta-aineistona rahoitushakemus ja hankesuunnitelma. Keskeisenä välineenä Suunta – työkalu ja prosessin arviointikysely hanketyöntekijöille.
- 2) Hankkeen tulokset, jossa arvioinnin kriteereinä olivat hankkeelle asetetut tavoitteet ja kohteena molemmat kehittämiskokonaisuudet: Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusta ja Tuetun työllistymisen menetelmien kehittäminen. Aineistona oli hankkeen toimintoihin osallistuneilta kerätty palauteaineisto ja toteuttajien keräämä hankedokumentaatio.
- 3) Hankkeen koetut vaikutukset, jossa arviointikriteereinä olivat monialaisen yhteistyöverkoston kokema hyöty ja lisäarvo. Aineistona oli sidosryhmiltä kerätty palaute.

Johtopäätökset ja tärkeimmät opit

- Työkykykoordinaattori nähdään osana tulevaisuuden sote-keskusta
- Työkyvyn tuen osaamisen lisäämistä tarvitaan edelleen ja säännöllisesti, sisällytettynä rakenteisiin (myös tukemaan yhteistä ymmärrystä)
- Joustava, tavoitteellinen monialainen verkosto- ja yhteistyö on ehdotonta työkyvyn ja työllistymisen tuen palveluissa
- Täsmätyökykyisten työllistymisen tueksi tarvitaan joustavia, tavoitteellisia monialaisia palvelukokonaisuuksia

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

Työkykykoordinaattori-palvelun jatkokehittäminen

- osaksi monipalveluasiakkaan palvelumallia
- vakiintuneeksi palveluksi sote-keskuksiin

Työkyvyn tuen osaamisen vahvistaminen verkostoissa

Työkyvyn tuki osaksi hyvinvointialueen sote-keskusten palveluja

Kelan konsultaatiomahdollisuuksien selvittäminen jatkossa

ESH:n konsultaatiomallin arviointi ja jatkosuunnitelmat

Ryhmämuotoisen työhönvalmennuksen laajentamisen selvittely

Laatukriteereihin perustuvan tuetun työhönvalmennuksen jatkokehittäminen ja palvelun laajentaminen

Maakunnallisen Päijät-Hämeen työkyvyn ja työllistymisen tuen mallin jatkokehittäminen

Hankkeen toimenpiteet jatkuu:

Työkykykoordinaattori Tulsote-hankkeessa vuoden 2023

Suomen kestävän kasvun ohjelmassa (RRP) Työkykyohjelman laajennus v. 2023 – 2025

Kuntoutustutkimusyksikön (ESH) konsultaatiot sote-lääkäreille

Ryhmämuotoinen työhönvalmennus + kehittäjätiimi

Laatukriteereihin perustuva tuettu työhönvalmennus, yhteistyö sosiaali- ja te-palvelujen välillä

Yhteyshenkilöt ja linkit

[Innokylä \(innokyla.fi\) Hankkeen perustiedot](#)

[Innokylä \(innokyla.fi\) Liitetyt toimintamallit](#)

Outi Sten (2 – 3/23 asti)

outi.sten@phhyky.fi

Kirsi Kuusinen-James

kirsi.kuusinen-james@phhyky.fi

Tuula Carroll

tuula.carroll@phhyky.fi

Kiitos!